

Az óvodás kortól a KISZ korosztályig*

Az Egri Megyei Könyvtár gyermekrésze legének olvasószolgálatára évek óta tudatosan foglalkozik a legifjabb és a KISZ korosztály olvasásának irányításával. A könyvtár és a könyv megszerettetése már az iskolás kor előtt megkezdődik. Ez nemcsak abban nyilvánul meg, hogy a könyvtár fiatal olvasói tájékoztatás céljából magukkal hozzák kisebb testvéreiket, vagy számukra leprellőkat és képeskönyveket kölcsönöznek, hanem abban is, hogy beiratkoznak a könyvtárba. 1961-ben a gyermekkönyvtár 1450 olvasója között 187 hatéves kor alatti „olvasó” volt. Ezeknek az iskoláskoron aluli gyerekeknek nagy része a diafilmek képanyagától indul el a könyv és az olvasás felé. Ma már elég gyakran találunk ötéves gyereket is a könyvtár olvasóasztalainál, amint érdeklődéssel nézegeti a színes illusztrációkat és gyermeklapokat.

A gyermekkönyvtár a város két napközijével közeli és rendszeres kapcsolatot épített ki, mégpedig úgy, hogy a gondozónők a „nagy csoporttal” rendszeresen látogatják a mesedél előttök lemezes diavetítéseit (dia és hanglemez). Ezeknek a délelőttöknek legkomolyabb száma az „ötévesek meséje”. Másrészt a gyermekkönyvtár letétét is elhelyezte a két napköziben. A napközi otthonok játékkermeiben az egyik polcon nem játékok, hanem a könyvtár könyvei sorakoznak, melyeket havonta cserélnek, s amelyekből a foglalkozások idején az óvónők részleteket olvasnak fel. A könyvek fölött a szülők számára tájékoztató felirat olvasható: „Ezek a könyvek a gyermekkönyvtárból kölcsönözhetők!”

Az általános iskolai korosztályokból „Ifjú könyvbarátok klubja” alakult, melynek tagjai hetenkint egyszer, azonos időben találkoznak, és a könyvtáros vezetésével irodalmi fejtörőt, szavalóversenyt rendeznek. Társasjáték, irodalmi és történelmi kártyajáték, ismeretterjesztő filmek vetítése is szerepel e találkozási műsorán.

A gyermekkönyvtáros szervezi meg a VIII. osztályú olvasók „könyvtári ballagását”, ő vezeti első csoportos látogatásukat a felnőttek könyvtárába, ahol a kölcsönzéssel, az olvasóterem anyagának használatával, a folyóiratokkal ismerkednek meg.

*

Mi történik az általános iskolából kikerült fiatal olvasókkal? Ezek vagy gim-

náziumban, vagy iparitanuló-iskolákban tanulnak tovább. Előfordul, hogy nem is azonnal iratkoznak be a felnőttek könyvtárába, csak később, miután új munkahelyükkel megismerkedtek. Érdeklődési körük sokrétűbb, változatosabb, mint a gyermekeké. Olvasmányaik már a széles skálájú választás jellemzi, s ez különösen a szabadpolcos könyvtárakban szembe-tűnő.

Ahhoz, hogy fiatal olvasóinkat irányíthassuk, megvizsgáltuk, hogy mennyire rendezett, mennyire tudatos vagy ösztönös olvasási igényük és tempójuk. Külön elemeztük a József Attila olvasómozgalom tagjainak olvasmányait és külön a többiekét.

A 14—18 éves korosztályból 172 olvasót választottunk ki. Ez a korosztály olvasóinak 20%-a. A József Attila olvasómozgalomban részt vevők személyi lapjait piros, a kívülállók lapjait szürke fémlavasokkal jelöltük meg. A két olvasócsoport érdeklődésének négy hónapon át történő figyelése alapján elsősorban azt a következtetést vonhattuk le, hogy az olvasómozgalom tagjai rendszeresebben olvasnak, gyakrabban látogatják a könyvtárat, így valamivel többet olvasnak, mint azok, akik nem tagjai a József Attila olvasómozgalomnak. S főként, hogy nagyobb arányban kölcsönzik az ideológiai-politikai könyveket. A József Attila olvasómozgalom keretében tehát tudatosabb az olvasás.

De arra a következtetésre is jutottunk, hogy nem elég, ha a könyvtáros a kölcsönzési munka során a személyi lapok feljegyzései alapján irányítja olvasásukat, hanem szükség van az állandó — különösen a szemléltető — propagandára is. A felnőtt olvasószolgálat könyvtárosai rendszeresen készítenek kiállításokat az olvasómozgalom könyveiből. Minden alkalommal egy-egy fokozat kötelező és ajánlott olvasmányából választják ki a kiállítás anyagát. A kiállított művek száma 3—6 kötet között mozog, de minden mű mellé rövid annotációt helyeznek. Könyvjelző formájú röplapbibliográfiát is készítettek a József Attila olvasómozgalom könyveinek propagálására.

Fekete Péterné

* Az olvasószolgálati pályázatra érkezett beszámoló részlete.